
Til	Vår saksbehandler	Vår dato	Vår referanse
Statsforvalteren i Trøndelag	Steinar Nilsen	22.08.2022	2020/142-6/314
Postboks 83		Tidligere dato	Tidligere referanse
7301 ORKANGER		31.05.2022	PLAN-22/00506
		27.04.2021	FB 2020/142-2/314
		28.03.2019	FB 2018/96-6

Høringsuttalelse med innsigelse til forslag til kommuneplanens arealdel for Orkland kommune 2022-2034

Det vises til forslag til kommuneplanens arealdel for Orkland kommune 2022-2034.

Prosess

Høringen var adressert til Forsvaret. Forsvarsbygg ivaretar Forsvarets arealbruksinteresser i saker som behandles etter Plan- og bygningsloven, og Forsvarsbygg er gitt innsigelsesmyndighet for å ivareta Forsvarets interesser. Vi ber om at Orkland kommunes adresseregister oppdateres med Forsvarsbygg som rette adressat for plan- og byggesaker. Vi har utarbeidet en veileder 'Forsvarets arealbruksinteresser i arealplanlegging'. Veilederen kan lastes ned fra Forsvarsbyggs nettsider:

<https://www.forsvarsbygg.no/no/publikasjoner/arealplanlegging/>.

Skyte- og øvingsfelt i sjø

Planforslaget viser som hensynssone Forsvarets skytefelt i sjø. Forsvarsdepartementet sendte i september 2019 på høring forslag til forskrift om skyte- og øvingsfelt i sjø. I forslaget er skytefeltstrukturen revidert, og skytefeltene i Orkland er foreslått avviklet. Hensynssonen for Forsvarets skytefelt i sjø i planforslaget kan derfor fjernes, og området frigis for annen arealbruk.

Vindkraft

Forsvarsbygg anmodet i innspill til planprogram i ref. av 27.04.2021 om at områdene for vindkraft på Remmafjellet og Svarthammeren ble tatt ut av kommuneplanens arealdel, og varslet innsigelse for dette forholdet. I planforslaget er området på Remmafjellet ikke videreført, siden det er i konflikt med forsvarsinstallasjoner, mens området på Svarthammeren er foreslått videreført som område for vindkraft.

Forsvarsbygg har ivaretatt Forsvarets interesser i vindkraftsaker gjennom energimyndighetenes konsesjonsbehandling etter energiloven. Et vedtak etter energiloven er en nødvendig forutsetning for å bygge et vindkraftverk, og vedtak etter energiloven har kunnet gis virkning som statlig arealplan.

Olje- og energidepartementet stanset konsesjonsbehandlingen av vindkraft i perioden april 2019 til april 2022 i påvente av at vindkraftmeldingen (Meld. St. 28 (2019-2020)) ble behandlet av Stortinget. I det nye og reviderte konsesjonsregelverket, som forventes ferdigstilt på nyåret 2023, vil forholdet mellom energiloven og plan- og bygningsloven bli endret, og vertskommunens syn og arealvedtak etter plan- og bygningsloven få en større og viktigere plass enn i det foregående konsesjonsregelverket.

Områdene for vindkraft i Snillfjord, nå Orkland kommune, ble første gang innarbeidet i kommuneplanens arealdel i 2007, og ble videreført i kommuneplanens arealdel for perioden 2015-2027. Forsvarsbygg uttalte i 2008 og 2010 i høringsuttalelser til NVE for melding og søknader for Svarthammeren, Remmafjellet og Geitfjellet vindkraftprosjekter at tiltakene ville påvirke Forsvarets infrastruktur, men at avbøtende tiltak ville være mulige. Forsvarsbygg hadde derfor ikke innsigelse til de to forgående revisjonene av kommuneplanens arealdel i tidligere Snillfjord kommune.

Forsvarssektorens langtidsplaner skal sikre en langsiktig og bærekraftig utvikling av sektoren. En langtidsplan angir og forankrer hovedlinjene for forsvarssektorens utvikling, inkludert forsvarspolitiske mål, oppgaver og ambisjonsnivå, samt tilhørende økonomiske og strukturelle rammer.

Stortinget vedtok i 2012 gjennom behandlingen av Langtidsplan for Forsvaret LTP 2013-2016 den fremtidige kampflybasestrukturen med Ørland som hovedbase for nye kampfly, og Ørlands rolle og betydning for landets forsvarsevne ble forsterket. Videre besluttet Stortinget i 2019 en ny sensorstruktur for luftromsovervåking og etablering av en ny luftovervåkingsradar i området. Forsvarets beredskap er videre blitt skjerpet som følge av de sikkerhetspolitiske endringer etter Russlands annektering av Krim i 2014.

Forsvarsbygg motsatte seg på denne bakgrunn i høringsuttalelse til NVE i 2019 til konsesjonssøknader for Svarthammaren vindkraftverk at det ble gitt konsesjon til tiltaket. Begrunnelsen for dette var at konsekvensene for Forsvaret siden 2010 var blitt skjerpet i vesentlig grad med hensyn på nye utviklingstrekk og nye forutsetninger: Stortingets vedtak om Ørland som kampflybase, vindturbinene som lufthinder, rammebetingelsene for nærforsvarssystemet for Ørland og etablering av en ny luftovervåkingsradar i området. Høringsuttalelsen til NVE av 28.03.2019 vedlegges¹ i sin helhet, der detaljene i argumentene er å finne.

Forslaget til kommuneplanens arealdel har av nevnte årsaker vesentlig mer vidtgående negative virkninger for Forsvaret enn lagt til grunn når områdene for vindkraft opprinnelig ble lagt inn i 2007, og på nytt revidert i 2015. Dette gjør det nødvendig å fremme innsigelse ved denne revisjonen.

Innsigelse

Forsvarsbygg fremmer innsigelse til at området på Svarthammaren er avsatt til vindkraft. Arealbruken er ikke forenlig med nasjonale forsvarsinteresser. Et vindkraftverk vil svekke ytelsene fra Forsvarets nye radar for luftromsovervåking og forstyrre innflyvningskontroll og lav- og nærforsvarsberedskapen til landets viktigste flybase. Arealbruken er i strid med nasjonale mål og interesser som gjennom Forsvarssektorens langtidsplaner er besluttet å skulle forsterkes og videreutvikles:

- Stortingets beslutning av 14.juni 2012 om lokalisering av kampflybasen på Ørland, som del av behandlingen av Langtidsplan for Forsvaret LTP 2013-2016 *Et forsvar for vår tid* (St.prop. 73 S (2011-2012)).
- Langtidsplan for Forsvaret LTP 2017-2020 *Kampkraft og bærekraft* beskriver at evnen til luftromsovervåking skal fornyes, ref. avsnitt 5.4.4 Luftkommando og luftkontroll.
- Investeringsbeslutningen for prosjektet P2078 *Sensorer for militær luftromsovervåking* ble vedtatt av Stortinget 12.06.2019 Prop. 60 S (2018-2019) *Investeringer i Forsvaret og andre saker*.

Kommunene har i sitt planarbeid ansvar for at også nasjonale og regionale interesser blir ivaretatt. I henhold til Nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging, vedtatt ved kgl. res 14. mai 2019, skal det legges til rette for å sikre Forsvarets arealbehov når dette er nødvendig for å ivareta landets forsvarsevne og i henhold til nasjonale forsvarsplaner.

Jan Erik Johansen
Avdelingsdirektør
Eiendomsforvaltning

¹ Høringsuttalelse til konsesjonssøknader for Svarthammaren vindkraftverk i Snillfjord kommune - Tre konkurrerende søknader (U.off., jf. offl §21)

Dette dokumentet er elektronisk godkjent og derfor ikke signert.

Kopi til:

Forsvarsstaben
Statsforvalteren i Trøndelag

Postboks 800, Postmottak
Postboks 2600

2617 LILLEHAMMER
7734 STEINKJER